

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

ОГРОМЕН ИНТЕРЕС КЪМ СТУДЕНТСКАТА ПРОГРАМА

Огромно е интересът към новите условия на обявената стипендиантска програма за студенти на "Арсенал" АД - Казанлък във филиала на Техническият университет на София в Пловдив.

Интерес към програмата имат и много работещи в "Арсенал", отговарящи на условията.

Това е поредна година, в която "Арсенал" набира студенти-стипендианти. Новото през тази година са условията: много по-комфортни за самите кандидати, както и възможността за участие на място в подготвителните курсове и разширеният профил на търсенето на студенти-стипендианти за нуждите на дружеството.

До края на миналата седмица, само за три дни, са подадени три молби на кандидат-стипендианти, а питаните и интересуващите се са десетки. Над 20 други подготвят документите си.

Вече е ясно и какви документи кандидатите трябва да подават за участие в стипендиантската програма. Крайният срок е 10-ти февруари. Желаящите за участие трябва да не са на повече от 27 навършени години. Документите се подават в направление „Човешки ресурси“ на „Арсенал“ АД.

Продължава на стр. 3

ПРЕГЛЕДИ ЗА ОСТЕОПОРОЗА В „АРСЕНАЛ“

550 жени от „Арсенал“ на различна възраст са изследвани за остеопороза в края на миналата 2016-та година и за голяма част от тях е установено наличие на начална степен на заболяването, съобщи за „Трибуна Арсенал“ ръководителят на фирмената Служба за трудова медицина д-р Мехмед Мехмедов

след приключването на профилактичните прегледи и анализа на резултатите от тях. Скринингът за остеопороза е извършен през ноември и декември на миналата 2016-та чрез денситометрия. „Това е метод за определяне на костната плътност“, обясни арсеналският медицински специалист. Неговият анализ след профилактичните прегледи показва, че от направените изследвания е установено наличие на голям процент жени в начална степен на остеопороза. „Това към момента, все още е обратен процес“, е изводът на д-р Мехмедов на база данните от изследванията. „За целта обаче е необходимо правилно провеждане на профилактично лечение“, обръща внимание на дамския състав на казанлъшката оръжейница ръководителят на арсеналското медицинско звено.

Продължава на стр. 3

ZAKAZANLAK.BG

НОВИЯТ ПОРТАЛ НА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

WWW.ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика си има нов дом

МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори

Ваучер Храна®

Ticket Compliments®

Compliments®

Идънред България | www.edenred.bg
Тел: +359 2 974 0220 | bulgaria@edenred.com

ХАЙДЕ НА ХОРОТО!

Продължава на стр. 4

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев.

Редколлегия: Деляна Бобева - гл. редактор, Диана Неичева, Мария Рашкова, Първолета Петкова, Мария Пискова, Миран Маденджиян, Венко Юнаков.

Със съдействието на КНСБ и КТ "Подкрепа" в "Арсенал" АД.

Всичко започнало след един празник на „Арсенал“ преди почти година и половина. Идеята се родила след хорото на мегдана, в случая на фирмения стадион. Не се наиграли. Достатъчно.

Стругарят Рашко:

ЗА ТЪНКАТА РАБОТА И ЧЕТИРИНОГАТА ЛЮБОВ

Тук, на сгъшената територия, между стар струг, старо кюмбе, купища желязо, дървена пейка и бръмчашо радио, има само едно голямо сърце. И чифт златни, посечени от масло ръце. Другият свят на един добър и обикновен човек, в който се влиза през ГКП с не търпящи изражение предупреждения:

Стругар по призвание и съдба и сърцат и обичлив човек по душа.

В чиято торба винаги има място за комат и парче любов за ничиите изгладнели четириноги. Обикновено меко парче комат, малко бульон, мляко или

гледат накриво, задето си е „навил на масрафа“, щом има и за такива. Намират се и рехав брой съмишленици.

Арсеналският стругар, който вече 52 години „кърти“ хляба си на универсален струг, всеки ден къта в торбата си нещо за „живинките навън“. Ниции души, жадни за едни очи лю-

машните каракачанки Грета, Тончо и Алекс и 7-те котки. Две ангорски, две породисти арсеналски, останалите дворни превъзходни.

За тях сърцето реди трапеза отделно.

Стара ми е тази любов, детинска, споделя стругарят, докато накътва кюмбето за утре и премита край него. Напоследък край студентите дни се налага да го пали ежедневно. На студ не се стои, къри ръце ветеранът. И напряга ухо за прогнозата по радиото, откъдето обещава да се стопли, но не днес.

Самият той носи на студ и вятър, понеже има сибирска закваска. На младини изкарал 4 години в Западен Сибир. Бил строител в Сургут,

святка ме в професионалната философия Рашко Демирев от Завод 2 на „Арсенал“.

Малката работилница, на гърба на голямото хале, сгъшена зад купища железарии, е неговият втори свят. И дом... Дели ги със заварчика Иван и от време на време за фаспауза прескача и монтьорът Петко. За когото не важи табелата на входа.

След десетминутната суетня в края на работния ден, отвъд забранителните табели, стругарят Рашко поема към къщи. Утре пак ще върти струга. С вдъхновение и прецизност, които не се намират днес.

Отвъд портала обаче има важна среща: с навирени дужина опашки и пълни с влага, очакване и радост поне 6 чи-

52 години зад струга

„Не търсете монтьори тук!“.

И в чийто свят има място, освен за две пораснали вече шерки, за двама внуци, любима жена, 3 домашни кучета, 7 дворни котки, 50 кокошки, 10 петлета, дужина и японски, 6 портални ниции кучета и няколко диви.

Понякога и за лакома мишка, завряла се глупаво в капана.

Металната едноръка врата, почти до оградата, е светът на Рашко. Тя е и своеобразно преддверие за срещата с едно голямо, добро и отдадено сърце.

На стругаря Рашко Демирев. От Крън, иначе кореняк казанлъчанин.

котешки специалитети. За опашатите малчугани без покрив, олайващи „врагове“, колоездачи, каруци с пришълци край централния арсеналски портал или просто подвиващи добродушно опашки в час пик на всеки, дръзнал да им подхвърли нещо.

Чудакът, когото посрещат и порталните котки, отдавна е между „осанна“ и „разпни го“ за хилядите преминаващи в района. Едни мърморят, защото „кучета ги лаят“, други се радват на голямото му сърце, трети го

бав. Дори и в почивните дни Рашко пъха по нещо в торбата, пали колата и паркира край портала на „Арсенал“. Последно - в събота, с патешки фенери.

За грижата си по бездомните четириноги няма обяснение, освен простото: На сърце са ми. Жаля ги.

Аче е голямо сърцето на възпитаника на някогашната Първа мъжка гимназия в Казанлък, спор няма: отвъд 8-те часа на струга Рашко има време и за голямата си четиринога челяд у дома: до-

Рашко с колежата Иван

Тюменска област.

Оттогава не е мърдал от „Арсенал“. Дошъл от училище във фабриката, без занаят. Тук на стругарството го научил Тотю Патов - една от легендите на фирмата и на завод 6. 52 години ученикът не е предал учителя си.

Днес 72-годишният добряк от Крън е една от живите легенди и ветерани на универсалния струг. „Тънка работа, от която бягат младите, защото иска ръце, сърце, очи“, -

ффа очи. За които в торбата на Рашко винаги има нещо: патешките фенери, останала закваска, карловско мляко, пилешки бульон.

И непременно сърце.

Голямо сърце. За което всеки ден е празник, щом в него се оглеждат поне 6 чифта влажни очи и куп благодарни четириноги души.

Отвъд портала и малката жълта табелка на входа на неговия стругарски свят.

Деляна Бобева

ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика си има нов дом

НОВИЯТ ПОРТАЛ НА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

WWW.ZAKAZANLAK.BG

През февруари 756 пъти: Наздраве!

Средно по 27 рожденици на ден има в „Арсенал“ и „Арсенал 2000“ през февруари, показва справката на Направление „Човешки ресурси“. Което пък означава и много работа за сладкарите от Централния стол на „Арсенал“, които всеки ден приготвят празничните торти за рождениците, които вече трета година ръководството на фирмата дарява на своите работници и служителите за най-техния ден.

Тортите са направени по арсеналски патент отвсякъде: с фирменото лого. Някои от 756-тимата рожденици през февруари ще ги получат за първи път, тъй като все още нямат година работа във фирмата.

„Най-рожденият“ февруарски ден за арсеналци е 4-ти февруари, тогава празнуващите арсеналци са 40. Веднага след него, само с рожденик по-малко, но, ако броим и член на екипа на „Трибуна Арсенал“ - ре-

дакторът Диана Рамналиева, стават пак 40, е денят на виното и любовта - 14-ти февруари. На този ден са родени едни от най-забележителните представители на знака в „Арсенал“.

36 са рождениците на 27 февруари и 33 на 18-ти.

По традиция празнуващите в почивните дни получават тортите си ден или два по-рано.

Независимо кога, споделената радост с колеги и приятели се множи. На всички празнуващи личен ден през февруари - здраве и късмет! Другото се подрежда с желание, воля, работа и упорство.

Честити да сте!

„Трибуна Арсенал“

Продължение от стр. 1

...СТУДЕНТСКАТА ПРОГРАМА

Одобрените кандидати, завършили успешно висшето си образование, ще са сред бъдещите специалисти и ръководители в „Арсенал“, с всички шансове за кариерно развитие. Още подробности за студентската програма и конкретните условия за нея - вижте в обявата.

Шанс за развитие!

„Арсенал“ Казанлък търси студенти-стипендианти.

Набира кандидати за обучение в Технически университет - София, филиал Пловдив.

Обучението за бакалавърска степен е 4 години (8 семестъра) по специалностите „Машиностроене и уредостроене“ и „Машиностроителна техника и технологии“.

Формата е редовна в дните петък и събота (евентуално и неделя) – целодневно, на територията на фирмата и в Пловдив (с транспорт на „Арсенал“ АД).

За желаещите ще се проведе подготвителен курс по математика и физика в обем на 60 учебни часа в „Арсенал“ АД през месеците март, април и май.

Кандидатите могат да бъдат работници и служители в „Арсенал“ АД, както и членове на техните семейства, не по-възрастни от 27 години.

Кандидатите трябва да имат завършено средно образование със среден успех минимум добър 4,00. Ще се подбират чрез класиране на оценките от следните възможности:

1. Изпита от матурата по математика или физика;
2. Изпита от подготвителния курс;
3. Изпита на общо основание в технически ВУЗ.

На одобрените кандидати ще се изплащат таксите за обучение както следва:

1. Първата година, първи семестър - 100% за учебната 2017-2018 година;
2. Втори семестър и всяка следваща година - в зависимост от успеха:

  - при успех до 4,50 - 50%;
  - при успех от 4,50 до 5,50 - 70%;
  - при успех над 5,50 - 100%.

Необходими документи за желаещите да кандидатстват:

1. Мотивационно писмо – свободен текст.
2. Служебна характеристика – от прекия ръководител и директор.
3. Копие на диплом за средно образование, включително и приложението с оценките.
4. Ксерокопии на лична карта, телефон за връзка.

Документите на кандидатите се приемат до 10.02.2017 г. в Приемната на „Арсенал“ АД всеки делничен ден от 9,00 до 12,00 часа и от 13,00 до 15,30 часа на адрес: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис №4. Молби на кандидатите ще се приемат и в Направление „Човешки ресурси“ на „Арсенал“ АД на територията на дружеството.

Продължение от стр. 1

ПРЕГЛЕДИ ... В „АРСЕНАЛ“

Скринингът ще продължи и през настоящата 2017-та година, през която още жени от многохилядния фирмен състав ще бъдат изследвани за наличие на коварната за „нежния“ пол остеопороза, която идва най-често с настъпването на критическата възраст, когато костната система вече не е така здрава, както в активните за жената години на фертилна възраст, през която тя може да ражда деца.

Д-р Мехмедов препоръчва: Избирайте храните!

Достатъчен прием на храна, богата на калций и витамин D, са основополагащи за костната плътност, силиций и витамин С, ключови за изграждане на еластина и колагена в костната структура. Добър източник на витамин С са портокалите, чушките и кивитата, на силиций – пълнозърнестите продукти, трици и минерална вода, а Витамин D е витаминът, осигуряващ доброто усвояване на калция от храната. Той се съдържа в ограничен брой храни – мазни риби, особено сьомга, рибено масло, яйчен жълтък. Някои от храните се обогатяват допълнително с този важен за костната обмяна витамин – мляко, маргарин, десерти на зърнена основа, лудинги. Важно за усвояването на витамин D от организма е излагането на слънце. Други хранителни вещества, необходими за костното здраве, са магнезий, фосфор, калий, цинк. Те се съдържат в повечето храни и се препоръчват като много здравословни. Богати храни на калций са сирене (730 мг в 100 г продукт), бадеми (240 мг в 100 г), както и сухи смокини, хайвер, яйчен жълтък и др. Средният дневен прием на калций е около 600 – 900 мг при здрави хора на възраст над 40 години.

Диана Рамналиева
Тема с продължение

не мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности „Твоят час“, който чрез нестандартни методи на обучение допълва в извънкласните форми знанията на децата извън учебната програма. През новата учебна 2017/2018-та година, училището предвижда да сформира четири паралелки с разширено изучаване по Информационни технологии; тенис на корт; изобразително изкуство и витражни техники; английски език и руски език. Шах, списване на училищен вестник, народни танци с обучение от професионален хореограф, са други от извънкласните занимания, развити в ОУ „Георги Кирков“, където учат 540 малки казанлъчани. Децата тук имат собствена нова сцена, нов училищен ресторант, осигурена закуска, топло мляко и свеж плод. Училището е газифицирано и парното тук никога не се спира през зимата, обясни директорът Любомира Абдишева. Сградата е безопасна с оглед запазване сигурността, живота и здравето на учениците, с действаща електронна система за контрол на достъп. Това ограничава до невъзможност влизането на външни лица без щателна проверка. В сградата се влиза с електронни карти. В коридорите и фойетата върви информация на електронни табла за вътрешните събития в училището, правилата и ученическият живот. Голяма част от информацията за себеобозначата „училищна телевизия“ децата подбират сами.

Директорът Любомира Абдишева

„Нашите високи резултати в образователния процес се дължат на професионализма и усилията на преподавателите, които в последните четири години експериментират и вече успешно прилагат опита си с използването на нестандартни методи в обучението“, изтъкна по време на срещата с родителите директорът Абдишева. В Деня на отворените врати акцент бяха образователните игри в различни области на знанието, в които деца, родители и учители заедно се забавляваха с идеята да бъде представен индивидуалният подход на всеки преподавател.

След три часа забавляване чрез образование учители и директорът изпратиха бъдещите си възпитаници и техните родители от Деня на отворените врати с: „Движжанде! И пак започвайте!“ в очакване за нови общи срещи в ОУ „Георги Кирков“ – Казанлък.

Диана Рамналиева

УЧИЛИЩЕ НА ЕКСПЕРТ ОТВОРИ ВРАТИ ЗА ПЪРВА СРЕЩА С НОВИТЕ ПЪРВОЛАЦИ

Стотици родители доведоха своите бъдещи първокласници в ОУ „Георги Кирков“ в почивния съботен 28-и януари. Децата и техните семейства бяха посрещнати от преподавателите и директора на училището, Любомира Абдишева, член на листата за общин-

Свежи цветове на класните стаи, съвременно обзавеждане и актуални за новите тенденции в образованието помощни средства, умело използвани от преподавателския състав, видяха малчугани, родители, баби и дядовци, заинтересовани от обучението тук. Децата, доведени от семействата си да се запознаят с бъдещото си училище, играха с думички и срички, пресмятаха заедно с бъдещите си учители, рисуваха, участваха в драматизации. Бъдещите първокласници се прибраха у дома с първия си Медал на Отличник, Безрочен билет за Влакчето на познанието и много надежди за личния си път към успеха в училище, който ще стартира наесен в класовете на преподавателките Петя Павлова, Росица Джегарова, Павлина Антонова и Рени Митева.

ски съветници „Експерти за Казанлък, ръководена от изпълнителния директор на „Арсенал“ АД Николай Ибушев.

Гостите в Деня на отворените врати разгледаха модерната материално-техническа база на училището, генерално обновена през последните години, откакто учебно-то заведение се ръководи от Абдишева.

Учителките показаха в кратки открити уроци своите методи на преподаване и общуване с децата в топла, почти семейна, атмосфера. През тази учебна година тук се работи по проект на Министерството на образованието и науката - BG05M2OP001-2.004-0004 „Развитие на способностите на учениците и повишава-

Продължение от стр. 1

ХАЙДЕ НА ХОРОТО!

Затова се събрали ентузиастично и мераклии и си спретнали групичка. Началото сложили в Деня на народните будители – на 1-ви ноември. Така просто се случило през 2015 година. Повела хорото Дора. Сте-

лици. На фирмените купони не стоят мирно. Показват завидни танцови умения и чар.

За малко повече от година танцьорите усвояват 24 хора, известни и не толкова. Така на тях вече не им се опира нито Пайдушкото, нито Дайчовото, нито Македонското, нито Дунавското: знаят дузина гръцки танца и малко известни български хора. Дотолкова са се вдъхновили и отдали на хобито си, че дори вече си създали и емблема. Знак за разпознаване и афиширане в пространството.

„Хората идват с радост, за тях това е емоция и разведряване, малък празник. Доволна съм, че имаме място, където можеш да срещнеш и нови приятели“, споделя Дора Стефанова.

Самодейците – танцьори засега нямат кой знае какви амбиции за друга сценична изява. Не са си нарочили и концерти. Танцуват просто за себе си, за кеф. Но нямат

нищо против, дори биха се включили с ентузиазъм, ако идната година, паралелно с фирмените състезания по различни спортове, организаторите на празника на „Арсенал“ и неговите вдъхновители предвидят и турнир по танци. За такива като тях. Отсега са поканени всички приятели на народните танци и фолклора.

За приятелите на „Хайде на хорото!“ тези 25-30 танцови минутки в обедната почивка във вторник и четвъртък са незаемими. Особено за онези, които имат статична работа и по цял ден са зад бюро.

Удоволствието от танците е напълно безплатно, купоните и общите споделени празници са въпрос на желание и ентузиазъм. И всеотдайност, категорични са от „Хайде на хорото!“.

За тези, които още се чудят дали да се „закачат“ към пълното хоро и днес по обед, изкушавани от дилемата: хоро или обяд, имаме лека подсказка. Пестите едно, печелите много: емоции, нещо ново, някоя калория по-малко, дузина грамове чар в повече нови познати.

Така ч - хайде на хорото! Мегданът отваря в 12 часа.

„Трибуна Арсенал“

фанова. В служебно качество - ръководител звено СУК - система за управление на качеството в голямата фирма. На хорото обаче - просто Дора, която знае малко повече хора от другите, защото ги е учила. В групата на самодейците - ентузиастични в читалище „Жар“.

Покрай Дора Стефанова, която освен с хорото, се справя и с точен мерник, печелейки години наред фирмени състезания по стрелба, се насъбрали и луди, и млади. И не съвсем млади. Арсеналци с темперамент и вдъхновение.

За хорото. Така се роди и малката им спретната, но много задушевна, сплотена и игрива групичка „Хайде на хорото“. В началото били 20-тина, сега са двойно повече.

Събират се всеки вторник и четвъртък в обедната почивка в някогашната зала на ансамбъл „Арсенал“ в някогашния Дом на културата / Червения салон/, намиращ се на територията на фирмата. Зала, просторна и удобна, създадена специално за репетиционна. Намират дори и в това доза съдбовност, защото именно оттам някога Христо Стоянов извежда до днешните хоризонти фирмения ансамбъл „Арсенал“. С благословието на двамата от арсеналските директори - Христо Стрешков и Йордан Йорданов, самодейните и амбициозни танцьори се сдобиват и с лаптоп, вместо с оркестър и тонколони. Така имат и достатъчно децибели за озвучаване на хорото. Какво ще се играе, решава Дора Стефанова, която пък преди всяка танцова пауза подбира инструменталите от интернет. Така на хорото се хващат дизайнери, компютърни специалисти, секретарки, работници на ЦПУ машини, стругари, обикновени работнички, монтажници, все хора, навити и обичащи фолклора. И им

Най-голямата фирма в региона „Арсенал“ АД - Казанлък спешно търси да назначи за производствените си нужди ръководни кадри с опит в машиностроенето:

- началник-участци,
- началник-смени,
- началник-цехове,
- настройчици.

Одобрените за съответните позиции кандидати ще бъдат с изключително добро и без конкуренция в района заплащане за съответните длъжности. Фирмата предлага редица социални бонуси и възможности за кариерно и допълнително професионално развитие.

Повече информация за възможностите за работа в „Арсенал“ АД, както и за конкретните позиции и условия, можете да получите от направление „Човешки ресурси“ на фирмата - телефон 0431 / 5 77 47.

Документи и формуляри за кандидатстване за свободните позиции могат да бъдат изтеглени от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или получени от гише „Пропуски“ на централния портал от 7:00 до 17:00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или **подадени лично в Приемната на фирмата всеки делничен ден от 9:00 до 12:00 часа и 13:00 до 15:30 часа на адрес: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис №4**

За наетите от община Стара Загора работници и служители фирмата осигурява безплатен транспорт до работното място, съобразен с производствените смени, и месечен **бонус за отдалеченост в размер на 150 лева**.

Работещите в „Арсенал“ получават допълнително и **ваучери за храна в размер на 60 лева месечно**.

Нови възможности за работа в „Арсенал“

„Арсенал“ АД - град Казанлък търси да назначи за своите производствени нужди следните работници и специалисти:

1. Заварчици - изисква се документ за съответната квалификация
2. Аргончици - изискват се документи за съответната квалификация
3. Електроерозисти
4. Резбошлайфист
5. Оптически шлайфисти
6. Заточвач
7. Електромонтьори
8. Машинен оператор металообработващи машини с ЦПУ
9. Машинен оператор производство експлозивни вещества
10. Настройчици на металорежещи машини
11. Стругари
12. Оператори на преса за метал
13. Шлайфисти, кръгъл и плосък шлайф
14. Фрезисти
15. Машинни оператори производство пластмасови изделия - МОППИ
16. Оксигенисти
17. Борвергеристи

Повече информация за възможностите за работа в „Арсенал“ АД, както и за конкретните позиции и условия, може да получите от направление „Човешки ресурси“ на фирмата, на телефон: **0431 / 5 77 47**

Документи и формуляри за кандидатстване за свободните позиции могат да бъдат изтеглени от сайта на „Арсенал“ АД

www.arsenal-bg.com/kadri

или получени от гише „Пропуски“ на централен портал от 7:00 до 17:00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени лично в Приемната на фирмата всеки делничен ден от 9:00 до 12:00 часа и от 13:00 до 15:30 часа, на адрес: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис №4

Документи за кандидатстване могат да се получат и в Приемната на „Арсенал“ АД, на адрес: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис №4

За обявените свободни позиции за всички видове специалности е необходимо кандидатите да имат завършено средно образование.

„Арсенал“ АД е фирма с широкоспектърна корпоративна социална политика, както и със специална фирмена концепция по отношение на кадрите и тяхното професионално усъвършенстване.

Никол:

БУРАТИНЧЕТО - ЧИТАТЕЛ НА ГОДИНАТА

„Буратино“ им харесва не просто, защото е толкова удобно да излизаш сутрин и да се прибиращ вечер за-

зеливата Богданка, с която самата тя е откърмена. В голямото родопско семейство на Лора мързеливи Богдан-

зиции в различните ситуации. Държат на възпитанието. И любовта към книгата е нещо от това цяло. Вероят-

те книжарници в големите градове, където книгата е показана добре, има класации за нови, най-четени книги, предлага се модерно. В Казанлък, според нея, истински добри книжарници няма. Затова Лора поръчва през он лайн-платформите. Но:

Купуването на книги не е евтино хоби

Затова новите книги Лора комбинира в колекцията си и със стари издания на качествена литература и специализирани сборници. Изровила е сайт в интернет, който я устройва напълно – открива истински книжни съкровища на добри цени. Поръчва постоянно. Последният ѝ „удар“ са апокрифни вече, стари рецептурници. Двамата с Ради колекционират стари български рецепти – мечтата „Ферма“ включва и собствен ресторант. С българско меню, а не модерното гурме. Това е другата страст у дома – на трапезата опитват да слагат предимно домашно приготвена храна. Колкото е възможно, повече. Не само,

вота за тях е важно нещо. Радостта да си сигурен, че първите седем на детето ти са в сигурни ръце – най-важното. В Казанлък, освен в „Арсенал“, се оказва, че Никол има с какво да изпълва свободното си време. В библиотеката с мама ходят не само за книжки – посещават изложби, игри, гледат дори театър. Съботното детско театрално утро в Казанлък за малката също е интересно. Но нейният живот не са само книжките и заниманията по интереси. Като всяко дете, Никол обича да играе. И Лора се радва, че, освен за отглеждането, в „Буратино“ се мисли и за хубавата игра на децата. „Да играем в „Магазин!“ е спонтанният детски отговор на въпроса кое ви е най-любимо в детската градина. Родителите са доволни, знаят, че това е грижа и на фирменото ръководство, знаят го даже децата. „Магазинът“, както и други неща, им донесъл „Чичко Ибушев“. Подобни жестове, както и ред други неща в „Арсенал“, за идващия от другде човек като Лора са неочаквани, но определено приятни изнена-

Тя се казва Никол. И е само на 4 годинки. Но вече е читател, при това – Читател №1 сред малките деца на Казанлък. В личния ѝ картон в Общинската библиотека има повече от 130 записани книжки за 2016-та. Най-много сред децата в града. Затова тя получи награда по време на празничната годишна церемония на ОБ „Искра“. Едва на четири, разбира се, Никол не си чете книжките сама. Чете ги на глас мама. Мама се казва Лора и работи в „Арсенал“, в Завод 5. Всяка сутрин двете с мама излизат заедно, всяка вечер заедно се прибират. Малката е дете на ЦДГ „Буратино“. Там също си носи книжки, да си напомним за мама, за у дома, но и за да си ги разглежда и показва на другите деца. Момичен-

цето-Читател има лична библиотека от над 1000 книжки. Майката – няколко пъти по толкова. Да се обръща към книгата ежедневно, да търси в книгата истините за нещата от живота Лора Николова се научила от баща си. Вече 75-годишен, той не спира да чете всеки Божи ден. Четенето е традиция, която се възпитава у дома. И това не е новина. Лора го знае и затова подава първата книжка в ръчичките на Никол още в бебешкото корито. Да, сегашните бебета имат и такива „играчки“. Четири години по-късно Никол не пропуска нито ден без книжка. Четат си вечер, четат в събота и неделя. Тя може да слуша „Спящата красавица“ и „Пепеляшка“ всеки ден, неустойми за нея са образователните книжки за животните. Но най-любима остава „Дядо и внуче“ – първата книжка, която мама Лора помни толкова добре от своето детство. Попадена от баща ѝ. За Лора той е необикновен човек. Има пет деца от два брака, всички са си близки, макар пръснати – кой в Европа, кой в Северна Америка... Коренът им обаче си остава в Родопите. Лора е от Девин. Под покрива на голямата им къща като дете тя си направила свой кабинет с библиотека. Носела си там тайно от книгите на големия си брат, натрупал богато хранилище. Четяла, пишела. Днешната ѝ мечта е да си има свой дом с огромна библиотека. Личната мечта. А общата им, семейната, е собствена ферма. Сърпугът на Лора се казва Ради. Той е от Кюстендил. По професия – готвач, добър. Това е причината семейството да сменя градовете често. Но се запознали в София. На втората седмица решили, че Господ ги е събрал завинаги. На третата седмица решили, че ще имат дете, възможно най-бързо. От около година са в Казанлък. Най-хубавото, на което Лора се радва, се случва за тях в арсеналската градина „Буратино“.

едно с детето си. Не само, защото, ако нещо се наложи, можеш веднага да отидеш там. А и защото тук, според Лора, има всичко, което да възпита от малките – едни деца с интереси и бъдещи хора с широки възможности. Малката Никол посещаваша в „Буратино“ и заниманията по руски език, и по английски, и по народни, и по спортни танци. Прави първи стъпки дори в художествената гимнастика. Не успяла да се приспособи към детската градина в Кюстендил, тук малката е посрещната неочаквано внимателно, споделя майката. Търпението и уменията на госпожите Игнатова и Николова за Лора са възпитателни. Като четящ човек, тя не крие, че уважава по принцип учителството. Казва, че всичко, което е, го дължи на книгите и на своите учители. Учи детето си на уважение към учителския труд. Но Лора знае, че основите се полагат в семейството. И затова държи сред прочетеното за малката да има и поучителните детски истории. Като онази за Мър-

ки няма. Затова, работила в столицата като „дясна ръка“ на шефовете в успяваща фирма, като окачествител в „Арсенал“, Николова не се чувства професионално оцетена – трудът си е труд и следва да се върши отговорно, какъвто и да е той. Така е възпитана, така иска да възпита и детето си. Още от сега малката знае, че не бива да се лъже, да се краде и да се наранява другия. /Чувам го от детето с ушите си, не си измислям/. Като безкрайно отговорен родител, Лора подбира и детските филмчета, които Никол има право да гледа. Нещо филмчетата ги теглят от интернет, за да ги преглежда мама – да няма натрапчиви реклами, да не са затормозващи и провокиращи агресия. Всяко дете трябва да гледа телевизия, но „контролирано“, казва майката в Лора Николова. С Ради у дома внимават, когато единият каже „Не!“, другият да го подкрепя. Пред детето не си противоречат, наясно са, че е важно малките да имат опора с една, а не в много морални и поведенчески по-

но успяват, иначе нямаше екипът на Общинска библиотека „Искра“ да ги забележи. Семейството не просто взима книжки за четене за Никол. Първото нещо, което Лора прави, когато идва в Казанлък, е да намери библиотеката. Живеят още при вуйчото ѝ в Долно Изворово, когато се записват в казанлъшката „Искра“ – с три читателски картона – за мама, татко и Никол. Не им пречи да плащат такса и за тримата, макар че може и с един картон: „Нали библиотеката трябва да купува книги!“, обяснява Лора. Идвайки в „Арсенал“, Николова прави същото – веднага се записва във фирмената библиотека. Не се отписва и от библиотеките в София, Девин и Кюстендил... Там също била редовна, участвала в игри и читателски срещи и предизвикателства. Страстта към четенето за Лора е и колекционерска страст. Първите неща от книжарницата отсреща тя си купила с лични парички, спечелени със заработване навремето в бащиния бизнес. Сега обича да купува книги от хубави-

Лора и Ради са млади хора. Намерили се с любов от пръв поглед. Но вторият поглед също дал добър знак: тя е Водолей, той – Близнак, от „порода са“. Не им е хубаво, че покрай работата на Ради по празниците са често разделени. Така е било и навръх Нова година, той работил. Лора „открадва“ часове заедно, последно – на рождението си ден, съвсем наскоро. Заедно приготвят пребогата трапеза, всеки – своите специалитети. Ястията са български, традиционни. От архивна готварска книга. Трапезата е за колежките от „Арсенал“.

Лора и Ради не знаят ще останат ли в Казанлък завинаги. Това, което имат сега, ги радва. Радостта от жи-

ди. Подкрепя, една грижа в повече. Основното – градежът на бъдещия добър, работлив, мислещ, творчески човек, Лора знае, че всеки родител следва да си го свърши сам. За нея книжката е най-прекият път към това. Тя не крие, че нейната лична ярка за човека е редицата от заглавия на книгите, които той е прочел. „Който е чел, си личи!“, казва с две думи Лора Николова, майката на Никол, едно от петте дечица в града с грамота за Малък Читател № 1 на казанлъшката Общинска библиотека „Искра“.

Диана Рамналиева

АДАШКО ВИНО. АМА ХУБАВО!

За него в случая важи правилото за късмета на аджамията. Резултатът му пък е потвърждение на правилото, че стореното с любов и мерак няма как да не стане. Хубаво.

Мечтаел отдавна, вложил много ентузиазъм, чел, купил в начинанието заедно с приятел, опитвал, старал се, посветил много време на мерака си и... му се по-

тавало... несъстояло се.

Септември 2016 година обаче се оказал... първият от последните 11 години „нечужбински септември“, отворил мегдан и време за неговото винено хоби.

„Казах си: сега или никога“, споделя почти на първешка на първото си вино начинаещият винар. На готото, като всяка работа, съворена с любов, замислена с

За това през ланшния септември двамата адаши - Ибушев и Сулев, с помощта и на братовчедата Чавдар, се хванали с винената важна работа. Поръчали си червено мерло и български димят от Тополовградско, при това с добър процент на захарност за вино - 26% за червеното и 23% за бялото.

За да е екшън работата, им го докарали в последния момент. И се хванали тримата на винената работа.

За целта Христо Ибушев излъскал и приготвил като за малка винарна старата, непозвана с години, изба на баба и дядо в семейната къща. От винените книги разбрал, че „най-важното нещо за доброто вино е чистотата на съдовете, правилното оборудване и достатъчното държане на джибрите“.

Иначе, на много добри винари не им се получава понякога виното, точно поради пренебрегването на тези причини, обикновено negliжирани в целия процес, е тезата на Ибушев-младши след първия му прекрасен опит и резултат в сферата на домашното винопроизводство.

Черешката на тортата в цялата работа обаче е в доброто грозде, допълва Христо, според когото „имах ли хубаво грозде, трудно ще

развалиш виното“.

Като всяка нова работа обаче, имало и моменти на, меко казано, разколебаване. Покрай цялото вдъхновение около винената работа се намерил приятел, който от 4 години залагал вино и все не му се получавало. На фона на техния първи винен майсторски прощъпулник след подобна вест на Христовите буквално им потънали гемите.

Те обаче решили да го правят: на въпреки на всички.

В мерака си Христо сътворявал своеобразни експерименти по винения процес: изградил специални въздуховоди в мазата на дедите

си, слагал мрежи на съдовете, където държал джибрите, купил специално оборудване за винените си опити - 100-литрови неръждаеми бъчви, които на практика са вечни и лесно се почистват. Последното е важно за вкуса на виното. В целия този процес Христо бил напътствен и подкрепян от адаша. Така някак логично - виното станало Адашко.

Получило им се. Налели цели 300 литра. Две бъчви от по 100 червено и една от по 100 литра с бяло. От червеното спретнали два вида: по-леко и по-тежко. От онова, дето и в кърпа да вържеш, ще стои. Майсторията тук била в дните, в които държали джибрите. Съответно 10 и 14 дни. Бялото пък - седмица.

Изпили обаче всичкото с приятели. Харесало им. Някои били силно впечатлени

тра, почти 13-градусово, ей така заминало: по приятели, хубави поводи, с приятели. От това точно това и научил арсеналският Христо: че най-важното за виното е да имаш верни приятели, с които да го пиеш. Защото всичко друго е обίδα за доброто вино.

Споделя, че покрай винените си занимания още повече ценя виното. Макар той самият да е опитал какви ли не вина, предпочитал българските. И то по-сухите и ароматни вина.

Разбрал също, че производството на вино е трудоемко, но приятно занятие и най-добре върви с хубава компания.

Покрай цялата вина одисея, в която забавлението било водещо и покрай която изпили още мнооого вино и унищожили килограми мезета, арсеналският пред-

лучило.

Хубавото вино на един от най-младите и нови винари в Розовата долина - Христо Ибушев.

Отвъд винените опити и страсти, изключително успешния мениджър и ръководител на търговското дружество „Арсенал 2000“ признава, че отдавна имал желание да се занимава с народни, близки до корените ни и народопсихологията занимания, но покрай служебните си ангажименти и непрекъснати пътувания зад граница периодът на залагането на виното все съвпадал с неговите отсъствия. Така виненото хоби все ос-

любов и сторена така, му се получило.

За мерака си намерил и съмишленник и съидейник, при това съименик - Христо Сулев - търговски директор на казанлъшката фирма „М+С Хидравлик“. Двамата се хванали и започнали.

Преди това арсеналският Христо чел много за виното, за да намери истината за него:), основно по интернет, после по книгите, от чутото и споделеното, но истински го окуражил софиянец, който залагал всяка есен на балкона си по तरी бидона от по 100 литра вино. И винаги му се получавало.

...и Щъркел!

В навечерието на годината на Червения огнен петел, преминаваща под знака на късмета и успехите, в деня на рождението на композитора Волфганг Амадеус Моцарт, на автора на приказката „Алиса в Страната на чудесата“

Луис Карол, на създателя на Менделеевата таблица Дмитрий Менделеев, на актрисата

Бриджит Фонда, на кардиохирурга проф. Александър Чирков, проплака синът на Цвета и Христо Ибушеви и братче на очарователната Ава. Момченцето се е родило на 27 януари в Софийска клиника и тежи 3,530 кг.

Нека бебोकът бъде здрав и с огнен плам да постига целите в живота си.

Да не останат непокорени планини и морета, неотворени пътища, нереализирани мечти и недостигнати житейски висини.

Нека носи радост на всички! Честито!

от онзи лек, едва доловим, но много приятен вкус на боровинки. Ефект и резултат от специалния опит на Ибушев-младши с дървени дъбови стружки на определени количества, заделени в дамаджана. В друга пък заложил опит с тайна билка. Ноу-хауто Адашите пазят в тайна. Не го издават. За да надграждат и в следващите си, без възражения, винени реколти.

За виното си Адашите получили една-единствена критика от винар: че бялото им вино било по-кехлибарено, заради по-дългото стоене в джибрите.

От сега Адашите знаят, че идната година ще опитат с грозде от Ивайловградско. Дори вече го поръчали. Решили да опитат от всички почви и земи. За да тропат опит на принципа : проба - успех, проба - успех - поупка.

От тазгодишния си, безспорно успешен, опит вино почти не останало. 300 ли-

ставител на Адашите е категоричен, че истината не е във виното. Колкото и да е отлежавало в бъчвите или в джибрите. Но пък процесът в диренето и на двете е повече от възнуващо занимание. И си струва посвещението.

След като месец и половина чакали първата си вина реколта, приятелите на Адашите, с Адашите почти пресушили неръждаемите бъчви с вино. Останали само бутилки количества в стъклените дамаджанки.

Но достатъчни, за да вдигне Христо Ибушев тост с приятели и близки почти на финала на януари за своя току-що роден син.

А когато някой идва на света, орисан с такава „кляска“, като виното на баща си, разбираш колко мъдри всъщност са били древните римляни, според които „виното е ключалка, през която наднична сърцето“.

Деляна Бобева

Георги Янакиев:

Дуалното образование не е панацея

ГОЛЕМИЯТ КАПАН Е ДА СИ КАЖЕМ: НЕЩАТА ВЪРВЯТ ДОБРЕ, НЯМА НУЖДА

Господин Янакиев, въпросът с кадрите – веднъж, и втори път – с квалифицираните кадри, се оказва поредният основен за българските работодатели, преди проблема с усвояването на европейските пари. Според Вас, има ли начин и как държавата да бъде принудена, за да вземе сериозно отношение по този въпрос и бизнесът да не се чувства сам и изоставен?

Проблемът е много сериозен, голям и не става дума само за проблеми в специфични елементи на икономиката, той е фундаментален и за образователната ни система. Цялата образователна система трябва да върви в друга посока. Дуалното образование е много важно, защото на пазара в България липсват определени умения, които и училището не създава. Разминаването между търсенето и предлагането на умения е много важен елемент и той трябва да бъде разрешен. В този смисъл дуалното образование е един от отговорите, но не всички отговори. Според мен е много важно бизнесът, държавата, всички заинтересовани страни да работят заедно, за да намерим най-доброто на онова, което търсим. Дуалното образование не е панацея, защото проблемите и реениятия в образованието започват още от най-ранното образование: дори още от предучилищното, защото точно там се формира базата. Следващите етапи само надграждат върху тази база. Счита се, че ако този момент не е достатъчно добре застъпен, всичко последвало много трудно може да навика изоставането. Тук е много важно да се имат предвид препоръките на Европейската комисия, която препоръчва да се има предвид качеството на образованието към групите в неравностойно положение. В частност, ромското население. Защото при него още от този момент и елемент от най-ранното ни образование се забелязва изоставане, което не се компенсира впоследствие и финалът е ясен: огромна армия млади хора, които не учат, нямат професионални умения, не работят и на практика са аутсайдери на трудовия пазар. А данните са безапелационни: 20% от новите навлизащи на пазара на труда са рими. Тяжното участие в образованието е ниско, техните резултати са много ниски, а в същото време процентът е впечатляващ. Ако това не бъде решено и то в близките години, това означава, че една пета от потенциалната работна ръка на практика е със сериозни проблеми за приемането на пазара на труда. А това вече е проблем и за самия пазар на труда. За икономиката като цяло.

Футуристична ли е идеята – като държава да искаме компенсация от други държави за това, че отпук изтичат обучени мозъци, за чи-

ето обучение е инвестирала българската държава?

– Не бих казал, че е футуристична. Това би било дори леко ретроградно, защото едно от огромните богатства на ЕС е възможността за свободно пътуване на хората – за пътешествия, работа, живот. Там, където искат. До известна степен това се компенсира от европейските

на на избори, в каквато сега?

– Сериозна опасност би било да си помислим, че неоспоримите добри икономически резултати в последните две години трябва да ни успокоят. Не, това не бива да ни успокоява. Защото структурните реформи, за които говорим, нещата, които трябва да се променят във

в по-дълъг срок да се сближим със средните нива на доходи в ЕС. Най-важното е да си дадем сметка, че много неща зависят от нас и от реформите, които ще бъдат приложени. Дали ще успеем или не, ще зависи най-вече от усилията, които ще приложим, за да реформираме българската икономика и да разрешим тези структурни про-

и на публичните финанси, вкл. на европейските. Другото предимство е, че използването на финансиране чрез финансови инструменти подобрява качеството на проектите. Защото то изисква един сериозен проект, добре обмислен, с добре структурирана приходна част. И това е много важно за развитието на българския бизнес. Много е важно българският бизнес да се научи да използва тези инструменти, защото в бъдеще те ще стават все повече и повече. Виждаме, че и сега България по плана „Юнкер“ особено добре се справя, особено в частта за малки и средни предприятия. Това дава по-добро качество и на мениджмънта, и на стратегията на българския бизнес. Така че: не само, че ще има финансиране, но това е финансиране, което подобрява качеството на българския бизнес. Няма нищо притеснително. Няма да спрат европейските фондове, но те ще са все повече и повече под формата на финансови инструменти. И това трябва да го използваме като предимство. България е на второ място в ЕС по съотношение на очакваните и подкрепени от фонд „Юнкер“ финансираня към БВП. Това показва, че българският банков сектор и малките и средни предприятия проявяват голям интерес към тези инструменти, които са вид финансово инженерство. В случая става дума за кредити с изгодни условия и с по-ниско обезщетение. Това е важно, защото банките ще отпускат кредити при далеч по-ниски изискуеми обезщетения като гаранция, отколкото това, което изискват по принцип, и в някои случаи – с по-ниски лихви. Тези инструменти имат още едно предимство: те са много по-бързи и по-малко бюрократични. Скоростта на отпускане на тези инструменти е като тази на отпускането на какъвто и да е банков кредит.

А капанът при това финансиране?

– Капанът е да обърнем гръб и пропуснем тази възможност и да предпечетем отново грантовите схеми. Грантовете ще продължи да има, няма да спрат. Но процентът на финансовите инструменти ще бъде по-голям и грантовете ще бъдат фокусирани повече върху дейностите, които нямат този вид икономическа жизнеспособност. Но има дейности, които не могат да се финансират чрез заеми, защото няма доходи или са недостатъчни, а те са важни. И там се подкрепят с грантово финансиране. Но там, където става дума за развитие на истински устойчиви бизнес-модели, дейности, инвестиции, там финансовият инструмент е напълно адекватен за развитието. Той позволява финансирането, но дисциплинира и кара да сме по-умни, по-строги и по-изобретателни в управлението на дадено предприятие.

Той е млад, успял, с добро образование, получено в престижен европейски университет, с години работа зад граница в международни институции, с безспорна перспектива за добро бъдеще. Владее перфектно няколко езика, има пъстра палитра от приятели и контакти от различни континенти. Работата му изисква специален стил, носи костюм и скъп часовник, ежедневно му се налага да преминава поне на 3 езика. Дотук прекрасно се вписва в модела на днешното професионали. Преди година и половина решава да се върне в България. За да работи за Представителството на Европейската комисия у нас.

Знае много за плана „Юнкер“, европарите, европроектите, бизнеса у нас и по света, научините, по които могат европарите да работят за хората и бизнеса, създават трайни блага, както и какво ни чака след 2021 година, когато спрат да текат по този начин европарите за България. Той е един от тези, които знаят много и много могат да бъдат полезни на българските предприемачи, на публичните институции и местната власт при подготовката и структурирането на качествени проекти, които да бъдат финансирани по плана „Юнкер“.

Този млад човек се казва Георги Янакиев и е икономически съветник в представителството на ЕК в България, както и един от идеолозите и консултантите в специализираното Звено за консултации по „План за инвестиции за Европа“ в България, което се предвижда да започне да функционира до края на месец март 2017 г.

фондове, които целят да подпомогнат тези региони по отношение на изоставането, като го компенсират, и по отношение на БВП. Затова са и европейските фондове. И в този смисъл чрез тях ние до известна степен сме компенсирани, че сме по-изостанали. В същото време имаме на разположение огромни вътрешен пазар, където стоки и услугите, произведени в България, могат да циркулират безпрепятствено в ЕС, което е огромна възможност за една относително малка страна, каквато е нашата. Пътуването, живеенето, ученето в чужбина, е богатство. Това, че хората замиват, да, понякога това тежи на бизнеса, защото формирани в България кадри напускат, но има и много българи, които пък имат сериозен опит в чужбина и се връщат. И, ако ние сме способни да създадем условия за развитие и работа в България, които са достатъчно привлекателни, тази тенденция ще се увеличи. Все повече хора ще се връщат тук, трупали опит навън. Ние далеч не сме единствената страна, която страда от такива проблеми. Една голяма част от другите бивши източно-европейски страни имат същия проблем, също са с голям отлив на население. Самата възможност обаче за пътуване, която е свързана и с възможността за бизнес в целия ЕС, е едно голямо богатство. Да, понякога това има и негативни аспекти, но положителните са много повече и компенсират значително негативните.

Кой е най-големият капан, най-сериозната опасност за българския бизнес в годи-

функционализирането на икономиката, сега е най-добрият момент да се направят. Защото, когато икономиката е добре, когато се развива, е много по-лесно да се правят реформи. Големият капан е да си кажем: нещата вървят добре, няма нужда да предприемаме реформи. И, разбира се, в ситуация на избори популизъмът може да се намеси в това мислене и да спомогне за попадането в такъв капан. Така че не бива да забравяме: реформите трябва да продължат, за да позволим на българската икономика да продължи да расте. При това не за няколко години устойчивост, а за по-дълъг период, който наистина да позволи сближаване с нивата на доходите в другите държави.

И не да харчим това, което сме капитализирали?

– По принцип – да го харчим разумно и да го инвестираме: в образование, в иновации, в инфраструктура, все в неща, които ще си възвърнат, позволявайки по-висок растеж в бъдеще.

Според Световната банка и нейния представител у нас, още в рамките на това поколение можем да стигнем стандартите на живот на средния европейец. Други прогнози са далеч по-скептични, давайки ни 20, 40 години, някои дори до 3 поколения. Кой е по-голям оптимист, според Вас?

– Всичко е възможно. Всичко зависи от политиките, които ще приложим и реформите, които ще направим. Има различни сценарии тази прогноза. Има такъв, в който не успяваме дори

блеми, които ни пречат днес да постигнем достатъчен ръст на поризводителността. Приходите зависят от това.

Г-н Янакиев, през 2021 г. свършват европейските пари. Как ще се развива България и как ще инвестирате в училища, улици, градинки и други такива без тях?

– Първо, не е вярно. Европейските пари не свършват през 2021 година. Ще има следващ програмнен период, но все още не можем да кажем какви ще са точно неговите параметри. Това е така, защото още не са проведени преговорите за дефиниране на финансовата рамка за следващия програмнен период. Парите няма да секнат изведнъж, няма да свършат, но тук е важно да се отбележи нещо и за българския бизнес. Тенденцията, още дори и в този период, е за увеличаване на процента, който се финансира чрез финансови инструменти. Финансовите инструменти имат поне две големи предимства, въпреки че на пръв поглед за бизнеса изглеждат много по-малко интересни, отколкото директните субсидии. Тяжното огромно предимство е, че това са възобновяеми ресурси, т. е. финансирането чрез финансови инструменти се възвръща, когато тези инструменти се използват: било то заеми или капиталовложения и тези пари могат да бъдат инвестирани отново. Тоест, държавата ще разполага с един рециклиран ресурс, който ще може да продължава да инвестира и в бъдеще. Това е предимството от гледна точка и на държавните,

ЛЮДМИЛА ГУРЧЕНКО

Легендата на руското кино: Щом те плюят в гръб, значи вървиш напред!

Диагноза: Актриса. „Актрисата трябва да се изявява. Когато другите мълчат и чакат, ти излез напред“, казвал баща ѝ и я качвал на стол, за да пее пред гостите. Люся отрано знаела, че ще стане актриса. И певица. „Искам да играя на сцена. А всички хора да плачат и да се смеят“. Това при нея било диагноза.

Людмила Марковна Гурченко е родена на 12.11.1935 г. в Харков, Украйна. Баща ѝ, когато тя боготворяла, свирел на баян, а майка ѝ му помагала в Двореца на културата. Името на дъщеря си избрали, гледайки филма „Акулите на Ню Йорк“. Но тъй като името Люси в СССР не съществувало, най-близко до него било Людмила, Люся.

Моего възрастно детство. Войната започнала. Баща ѝ заминал на фронта и двете с майка ѝ, само на 24 г., трябвало да се справят сами. Спасила ги музиката. Малката с пълно гърло изнасяла концерти пред немските войници, пеела дори немски песни. За награда получавала... гореща супа. Окупацията, трудностите и смъртта твърде рано я направили зряла. Описала е това в книгата си „Моего възрастно детство“. Изпод перото ѝ излизат още две книги - „Аплодисменти“ и „Люся, стоп!“.

Баща ѝ се завърнал. През 1943 г. Харков бил освободен и Люся тръгнала на училище. Но не я интересували нито математиката, нито химията и физиката. Поотраснала кокетка мислела единствено за голямата си мечта.

Киното. През 1953 г. е приета в Института по кинематография - ВГИК. В трети курс изиграла първата си роля в театъра - Амалия в „Разбойници“. Дебютът ѝ в киното е в „Пътят на истината“.

В „Карнавална нощ“

През 1956 г. на Гурченко, без никакви проби, е поверена ролята на Леночка Крилова в комедията на Елдар Рязанов „Карнавална нощ“, която ѝ донася главозамайващ успех. Всички се влюбват в красивата девойка с пленителна усмивка и бляскави очи. Отрупвали я с молби за помощ, смятайки, че щом е звезда, значи е богата. Никой не знаел, че е бедна студентка само с едно палто и че се вози на тролейбус.

Аз съм един много светски човек, казвала Гурченко и допълвала: „От много светския град Харков. Моят пролетарски произход и характерът ми изсканча от всички шевове на роклите ми. Колкото и да е странно, от детството си аз мечтаех да умра за Родината“. Тя съжелявала за разпадането

на СССР, когато, където и да отидела, никой не я питал руския ли е или украинка. А след перестройката, за да отиде до Харков, трябвало да попълва куп формуляри.

изneverявал и ѝ натяквал, че не иска да му роди дете.

Трудно се издържало на отдалеността на Людмила към професията. От 1973 г. е бракът ѝ с пианиста Константин

война“, „Мама“, „Сантиментален роман“, „Идеалният мъж“, „Полети насън и наяве“, „Сибириада“, „Пет вечери“, „Любимата жена на механика Гаврилов“, „Гара за двама“, „Любов и гъ-

организма. Ходела на приеми със собственоръчно ушити рокли и дефилирала така, че, пази Боже, някой да не я забележи. Смятала, че да изглеждаш стилно, това означава да не си смешен. Тъпчела се с пирожки, посреднощ си пържела картофи. На 70 г. била с фигура на японска статуетка, с талия 48 см, тежала 53.5 кг. Карала червен фолксваген и слушала пънк. Дори къщи ходела на точката, без тях залитала. Не пушела, не пиела. Смятала, че самоиронията е добра броня. И се шегувала: „Защо да каня на беневиса си жени? Да си بروим бръчиците ли?“. Към секретите си прибавяла и уменията на човек да бъде благодарен и да се радва на красотата. Но най-голямата ѝ тайна за младост била работата. Казвала: „Аз живея истински, само когато работя. Ако след работа не съм уморена, значи нещо не е както трябва“.

Прощаване с легендарната Гурченко. През 1997 г. актрисата колабирала зад кулисите на театъра в Рига. Открили ѝ изключително рядко заболяване на кръвта. Но само след две седмици била на репетиция. Месеци преди смъртта си показвала на стилиста А. Ахмадов любимата си бяла рокля и казала: „Искам така да ме погребете“.

На 14.02.2011 г. се подхвърля пред дома си, счулва крака си и я оперират. На 30 март състоянието ѝ рязко се влошава и в 19:28 издъхва. Час преди

това се шегувала по телефона с кореспондент на „Российская газета“.

Президентът Дмитрий Медведев и премиерът Владимир Путин изразяват съболезнования на семейството ѝ. На поклонението, продължило 4 часа, се стичат хиляди нейни поклонници. На опашката, с любимите цветя на майка ѝ - бели хризантеми, била и Маша.

В завещанието на актрисата било написано - цялото ѝ имущество да се подели между дъщеря ѝ и съпруга ѝ. На Сергей - тристаен апартамент в центъра на Москва, а на Маша - автомобил и прекрасна вила извън града. Прощката между двете все пак се състояла...

Мария Рашкова

Людмила Гурченко (1935 - 2011) е светска и руска кино- и театрална актриса и естрадна певица. Отдава половин век на киното - снимала се е в над 80 филма, превърнала се в класика. Има десетки театрални роли, плочи със записи на песни, автор е на три книги. Заслужила и Народна артистка на СССР. Лауреат на Държавна награда на РСФСР и Държавна награда на РФ.

На българските зрители е позната от „Гара за двама“, „Сибириада“, „Пет вечери“, „Любов и гълъби“ и др. Ресторантът „Гара за двама“ в София бил любимо място на интелектуалците. През 2015 г. в Русия излиза серийната биографична драма „Людмила Гурченко“.

Знаменитата актриса има бляскава творческа и сложна лична съдба. Животът ѝ бил всичко, което искала - роли, аплодисменти, слава. Но и разочарования. Била дяволски непримирима - винаги готова да се хвърли в огъня. И винаги да се измъкне от него - ранена, но жива...

Завършила ВГИК през 1858 г., снимала се в „Момиче с китара“. Извикал я министърът на културата Н. Михайлов с предложение да сътрудничи на КГБ по време на VI международен студентски фестивал. Своенравната актриса отказала. Пресата, вкл. харковската, си пела обвинения върху нея, че се държи като звезда. Нарекли я парвеню. Някой ѝ написал: „Защо ни опозорихте, землячке?“. Това преляло чашата и тя 40 години не стъпила в родния си град. Но с гордост казвала: „Щом те плюят в гръб, значи вървиш напред!“

Киното забравя Гурченко за повече от 15 години. За да оцелява, играела в театрални постановки и изнасяла концерти. Става народна артистка, без да е партиен член - по разпореждане на Юрий Андропов, който гледал „Гара за двама“. В Алеята на славата в „Мосфилм“ тя няма свой отпечатък.

Любовта и петте брака. Актрисата често се влюбвала и бързо се разочарувала. Била „однолюб“, както казват руснаците. Като студентка сключва брак с напълно непознат човек, за когото никога не говорела. После се омъжва за Борис Андроникашвили - красавец с изтънчени маниери, но с тежък характер. Били като два бряга на една река. Бракът продължил 2 години, ражда се дъщеря ѝ Маша. Но бащата се отказал от детето и от майка му.

Не било писано Людмила Гурченко да е като всички. Следва друг кратък брак - с актьора Александър Фадеев, неудовлетворен пияница и ревнивец.

През 1963 г. актрисата започва работа в прочутия театър „Съвременник“, но се чувства в млямото си и се затваря въкъщи. През 1965-та се омъжва за художника Борис Диодоров. За кратко. През 1969 г. прави според думите ѝ, една от най-сериозните грешки в живота си - омъжва се за певца Йосиф Кобзон. Този кошмарен брак се разпаднал след 3 г., тя го наричала „чудовището“, а той ѝ

Купервейс, продължил 18 г. Той на 24 г., тя - на 37. Костя е и неин мениджър, продуцент, секретар... Заедно пишат музика за песните ѝ, така се появяват знаменитите цикли: „Песни за войната“ и „Любими песни“.

Съпругът, с когото живее от 1993 г. до края на дните си, е продуцентът Сергей Сенин. За него казвала, че е „единственият мъж в живота ѝ, на чиито очи тя се подчинява“.

Провал като майка. „Матя я, честно говоря, никакава“, признавала Гурченко, но намерила време да отиде на

лъби“, „Женско щастие“ и още много други. През 80-те години се снимала и в българския филм „Мечтатели“, посветен на Димитър Благоев. В киното разкривала всичките си таланти. Била рядко универсална актриса, нямала равни на себе си. За гранд дамата на руското кино Н. Михалков казва, че е „актриса, готова да подпадне къщата си за една добра роля, нещо повече - сама ще донесе керосина“. Гурченко е сравнявана с най-големите звезди на XX век - Марлене Дитрих, Лайза Минели, Барбра Стрейзанд... За огромния си принос в раз-

погребението дори на собствената си майка. Смятала, че актрисите не трябва да стават майки. Повечето време дъщеря ѝ Маша живяла с баба си и дядо си или сама. Омъжила се и родила син - Марк, който умира на 16 г. от свръхдоза героини. Людмила била съсипеана, тя обожавала внука си. Тя и дъщеря ѝ имали драматичен съдебен спор за наследство апартамент в престижен квартал на Москва. Последователно 19 години мъчяние между двете. За смъртта на майка си Маша научава от новините.

Абсолютна класика. След 1973 г. е най-силният период на Гурченко. От депресията я изважда киното. Хубавите роли идвали една след друга и се превърнали в истинска класика: „Двадесет дни без

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“:
Редакция: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com
Деляна Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didab@abv.bg
Дяна Рамналиева: 0882 98 70 14, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg
Мария Рашкова: 0882 98 70 12; Първолетка Петкова: 5 74 55